

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

83.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 15-го Октября — 1837 — Wilno. Piątek. 15-go Października.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 8-го Октября.

Его Императорское Величество, по окончаніи смотра и маневра войскамъ сосредоточеннымъ въ Вознесенскѣ, Всемилостивѣйше пожаловать соизволилъ начальнику всѣхъ означенныхъ войскъ, Генералу отъ Кавалеріи Графу *Виттху*, алмазные знаки ордена *Св. Андрея Первозваннаго*, при милостивой Высочайшей Грамотѣ.

Гг. Генералы и Штабъ-Офицеры бывшихъ въ Вознесенскѣ войскъ удостоились получить, по Высочайшимъ Указамъ, отъ 4-го Сентября, слѣдующія Всемилостивѣйшія награды:

Командиру 1-го Резервнаго Кавалерійскаго Корпуса, Генералу отъ Кавалеріи *Никитину*, Высочайше пожаловано вензельное изображеніе имени Его Величества на эполеты.

Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами орденовъ:

Св. Александра Невскаго: Командиръ 2-го Резервнаго Кавалерійскаго Корпуса, Генераль-Лейтенантъ Баронъ *Остенъ-Сакенъ*.

Св. Владиміра первой степени: Командиръ 3-го Резервнаго Кавалерійскаго Корпуса, Генераль-Адъютантъ *Потановъ*.

Бѣлаго Орла: Командующій Своднымъ Кавалерійскимъ Корпусомъ, Генераль-Лейтенантъ *Гершенцевейс*, Начальникъ 1-й Драгунской дивизіи, Генераль-Лейтенантъ *Гербель*, Начальникъ 2-й Драгунской дивизіи, Генераль-Лейтенантъ *Габбе 1-й*, Начальникъ 5-й Легкой Кавалерійской дивизіи, Генераль-Лейтенантъ *Глазенапъ*.

Св. Владиміра 2-й степени: Начальникъ Штаба 1-го Резервнаго Кавалерійскаго Корпуса, Генераль-Лейтенантъ *Задонскій*, Начальникъ 1-й Кирасирской дивизіи, Генераль-Лейтенантъ *Кошкуль*, Начальникъ 2-й Уланской дивизіи, Генераль-Лейтенантъ Баронъ *Корфъ*, Командиръ 1-й бригады 2-й Кирасирской дивизіи, Генераль-Маіоръ *Пилларъ-фонъ-Пильхау 1-й*; Командиръ 1-й бригады 1-й Драгунской дивизіи, Генераль-Маіоръ *Монтрезоръ*.

Св. Анны 1-й степени: Командиръ 2-й бригады 3-й Легкой Кавалерійской дивизіи, Генераль-Маіоръ *Плаутинъ*.

Св. Станислава 1-й степени: Командиръ 1-й бригады 1-й Кирасирской дивизіи, Генераль-Маіоръ *Миленъ*, Командиръ 1-й бригады 2-й Уланской дивизіи, Генераль-Маіоръ Князь *Баграціонъ-Имеретинскій*, Командиръ 2-й бригады 1-й Драгунской дивизіи, Генераль-Маіоръ *Глазенапъ 2-й*, Командиръ 2-й бригады 1-й Драгунской дивизіи, Генераль-Маіоръ *Бартоломей*, находящійся въ Украинскомъ военномъ поселеніи Генераль-Маіоръ Баронъ *Пилларъ-фонъ-Пильхау*, находящійся въ Украинскомъ военномъ поселеніи Генераль-Маіоръ *Лингренъ*, Командиръ 2-й бригады 2-й Уланской дивизіи, Генераль-Маіоръ *Лангелъ*.

Того же ордена 2-й степени: Начальникъ Штаба 2-го Резервнаго Кавалерійскаго Корпуса, Генераль-Маіоръ *фонъ Брандке*, Командующій 2-й бри-

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 8-go Października.

Его Cesarska Mość, po ukończeniu przeglądu i manewrów woysk, pod Woznesieńskiem zgromadzonych, Nayłaskawiey udarować raczył Naczelnika wszystkich woysk pomianionych, Jenerała Jazdy Hrabiego *Witta*, brylantowemi znakami Orderu *Sw. Andrzeja Pierwszego wezwania*, przy Naywyższym łaskawym Dyplomie.

PP. Jenerałowie i Sztabś-Oficerowie byłych woysk pod Woznesieńskiem, mieli szczęście otrzymać, podług Naywyższych Ukazów, pod dniem 4 Września, następujące Naymilsze nagrody:

Dowódzca 1-go Korpusu Jazdy Rezerwowej, Jenerał Kawaleryi *Nikitin*, Nayłaskawiey udarowany Cyfrą NAYŁAŚNIEYSZEGO PANA na epolety.

Nayłaskawiey mianowani Kawalerami Orderów:

Sw. Alexandra Newskiego: Dowódzca 2-go Korpusu Jazdy Rezerwowej, Jenerał-Porucznik Baron *Osten-Sacken*.

Sw. Włodzimierza pierwszego stopnia: Dowódzca 3-go Korpusu Jazdy Rezerwowej, Jenerał-Adjutant *Potapow*.

Orła Białego: Dowodzący połączonym Korpusem Kawaleryyskim, Jenerał-Porucznik *Gerstenzweig*, Naczelnik 1-szej dywizyi Dragonów, Jenerał-Porucznik *Herbel*, Naczelnik 2-ey dywizyi Dragonów Jenerał-Porucznik *Grabbe 1-szy*, Naczelnik 5-tey dywizyi lekciey Jazdy, Jenerał-Porucznik *Glazenap*.

Sw. Włodzimierza 2-go stopnia: Naczelnik Sztabu 1-go Korpusu Jazdy Rezerwowej, Jenerał-Porucznik *Zadoński*, Naczelnik 1-ey dywizyi Kiryssyerów, Jenerał-Porucznik *Koszkul*, Naczelnik 2-rey dywizyi Ułanów, Jenerał-Porucznik Baron *Korff*, Naczelnik 1-ey brygady 2-rey dywizyi Kiryssyerów, Jenerał-Major *Pillar-von-Pilchau 1-szy*, Dowódzca 1-ey brygady 1-ey dywizyi Dragonów, Jenerał-Major *Montrezor*.

Sw. Anny 1-go stopnia: Dowódzca 2-ey brygady 3-ey dywizyi lekkiey Jazdy, Jenerał-Major *Plautin*.

Sw. Stanisława 1-go stopnia: Dowódzca 1-ey brygady 1-ey dywizyi Kiryssyerów, Jenerał-Major *Milin*, Dowódzca 1-ey brygady 2-ey dywizyi Ułanów, Jenerał-Major Xiążę *Bagratiou-Imereteyski*, Dowódzca 2-ey brygady 1-ey dywizyi Dragonów, Jenerał-Major *Glazenap 2-gi*, Dowódzca 2-ey brygady 1-ey dywizyi Dragonów, Jenerał-Major *Bartolomey*, znajdujący się w Ukrainśkim woyskowém osiedleniu Jenerał-Major Baron *Pillar-von-Pilchau*, znajdujący się w Ukrainśkim osiedleniu woyskowém Jenerał-Major *Lingren*, Dowódzca 2-ey brygady 2-ey dywizyi Ułanów, Jenerał-Major *Langiel*.

Tegoż orderu 2-go stopnia: Naczelnik Sztabu 2-go Rezerwowego Korpusu Kawaleryi, Jenerał Major *von Brandke*, Dowodzący 2-gą brygadą Kiryssyerów, Je-

гадою 2-й Кирасирской дивизии, Генераль-Маіоръ *Соловѣ*, Командиръ 2-й бригады 5-й Легкой Кавалерійской дивизіи, Генераль-Маіоръ *Гротенгельмъ*, Предсѣдатель Главной Хозяйственной Конторы и мѣстный военнаго вѣдомства, состоящій по Кавалеріи Генераль-Маіоръ *Фогтъ*, Начальникъ 1-й Конно-Артиллерійской дивизіи Полковникъ *Чадинъ*, Командиръ Кирасирскаго Принца Алберта Прусскаго полка, Флигель-Адъютантъ, Полковникъ Графъ *Ржевускій*, Командиръ Каргопольскаго Драгунскаго полка, Полковникъ *Павлицевъ*, Командиръ Драгунскаго Его Высочества Великаго Князя МИХАИЛА ПАВЛОВИЧА полка, Полковникъ *Броневскій*, Дежурный Штабъ - Офицеръ 3-го Резервнаго Кавалерійскаго Корпуса, Полковникъ *Винтуловъ*. (О. В.)

— Дочь Генерала отъ Инфантеріи Кайсарова, дѣвица *Наталія* и дѣвица *Евгенія Лагинова*, Всемилолюбивѣе пожалованы во Фрейлины къ Ея Императорскому Величеству Государыни Императрицы.

— Государь Императоръ, по положенію Комитета Г. Министровъ, вслѣдствіе представленія Г. Министра Народнаго Просвѣщенія, 17 Августа Высочайше повелѣть соизволилъ: Ординарнаго Профессора Харьковскаго Университета, Статскаго Совѣтника *Павловскаго* утвердить Ректоромъ сего Университета на четыре года.

Два отношенія къ Г. Военному Министру Командира Отдѣльнаго Кавказскаго Корпуса.

II.

Отъ 11-го Іюля 1837 года. — Послѣ отношенія моего къ Вашему Сіятельству, отъ 8-го Іюля за N. 245, о дѣйствіяхъ въ Дагестанѣ командующаго 20-ю Пѣхотною дивизіею Генераль-Маіора *Фези*, полученные мною слѣдующія донесенія:

Разбитые подъ Ашильтою хищники, тремя партиями оставили оную, изъ коихъ одна заперлась въ замкѣ Шамиля, что верстахъ въ двухъ выше Ашильты по р. Андійской Койсу. Сей замокъ находился на высокой, отвѣсистой и почти неприступной скалѣ, на правомъ берегу означенной рѣчки; подступъ къ замку былъ защищенъ двумя каменными башнями, соединенными таковою же стѣною; сообщеніе между мысомъ, образовавшимся передъ замкомъ, и площадью, на коей онъ расположенъ, было прикрыто двойнымъ каменнымъ крытымъ ходомъ; за онымъ устроенъ завалъ изъ туровъ, наполненныхъ землею, который простирался отъ одного фланга до другаго. Замокъ и мысъ имѣли сильную фланговую оборону съ высотъ лѣваго берега Койсу, командовавшихъ удобообстрѣливаемою, окрестъ лежащею мѣстностію.

10-го Іюня Маіоръ *Пиадизъ* съ батальономъ Апшеронскаго полка обложилъ замокъ; между тѣмъ началась разработка дороги отъ Ашильтинской горы къ замку, дабы по оной подвезти потребное количество полевой артиллеріи, предназначенной для дѣйствій.

Въ это же время, 3-мя ротами Фельдмаршала Князя Варшавскаго Графа Паскевича - Эриванскаго полка была занята высота, лежащая по правую сторону замка, гдѣ и устроена батарея.

По окончаніи вышеозначенныхъ работъ, 12-го Іюня, открытъ огонь противъ замка, продолжавшійся до слѣдующаго утра, слѣдствіемъ коего было совершенное разрушеніе укрѣпленій замка. Тогда Маіоръ *Пиадизъ*, подъ прикрытіемъ огня всѣхъ орудій, у него бывшихъ, и огня пѣхоты, дѣйствовавшей съ возвышенія по правую сторону замка, мгновенно бросился къ оному; солдаты втаскивали другъ друга на отвѣсную крутизну; ворвались въ башню, вытѣснили оттуда Тавлинцевъ и преслѣдовали ихъ до пещеръ, находившихся на отвѣсномъ склонѣ берега Койсу.

Въ замкѣ найдено три фалконета, оборонявшихъ оный, разное оружіе, съестные припасы, часть имущества и скотъ Ашильтинскихъ жителей.

13 и 14 Іюня были употреблены для выбитія изъ пещеръ укрывшихся тамъ жителей.

Не смотря на чрезвычайную трудность, сіе удалось Маіору *Пиадизу*: въ пещарахъ взято 56 Мурзидовъ и Ашильтинскихъ жителей, въ числѣ послѣднихъ Кадій Махма - Казі и Унцукульскій Кадій Нуръ - Махмедъ, съ 22-мя душами мужескаго пола; при семъ освобождено 60 душъ плѣнныхъ и аманатовъ, задержанныхъ Шамилемъ.

Подъ развалинами замка, найдено много убитыхъ непріятельскихъ тѣлъ, кромѣ похороненныхъ во время осады.

Успѣхъ сего дѣйствія Генераль-Маіоръ *Фези* относитъ распорядительности и неустрашимости Апшеронскаго Пѣхотнаго полка Маіора *Пиадиза*, равно отличному дѣйствию артиллеріи, управляемой Командиромъ резервной N. 2-го батареи 19-й артилле-

нераль-Маіоръ *Сомовъ*, Доводзца 2-ей бригады 5-ей дивизіи леккіей jazdy, Генераль-Маіоръ *Гротенгельмъ*, Президентъ Главнаго Кантора Господарческаго майатковъ вѣдзы woyskowej, liczący się w Kwaleryi Jenerał-Major *Focht*, Naczelnik 1-ey dywizyi Artylleryi Konney, Półkownik *Czadin*, Dowódzca półku Kiryssyerów Xiecia Alberta Pruskiego, Skrzydłowy Adjutant, Półkownik *Hrabia Rzewuski*, Dowódzca Kargopolskiego półku Dragonów, Półkownik *Pawliszczew*, Dowódzca półku Dragonów Jego Wysokości Wielkiego Xiecia MICHAŁA PAWŁOWICZA, Półkownik *Broniewski*, Deżurny Sztab-Oficer 3-go Korpusu Jazdy Rezerwowej Półkownik *Wintutów*. (G. O.)

— Córka Jenerała Piechoty Kaysarowa, Panna *Natalia* i Panna *Eugenia Zaczynówna*, Naytaskawiey mianowane Freylinami Nayjaśnietzshy Cesarzowej Jey Mości.

— Cesarz Jego Mość, po nastalém postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, na skutek przedstawienia P. Ministra Narodowego Oświecenia, 17-go Sierpnia Naywyżey rozkazać raczył: Zwyczajnego Professora Uniwersytetu Charkowskiego, Radcę Stanu *Pawłowski*, utwierdzić Rektoremъ tego Uniwersytetu na cztery lata. (G. S. P.)

Два однесенія сія Доводзцы ОDDZIELNEGO Корпусу Кавказскаго до P. Министра Войны.

II.

Pod dniem 11 Lipca. — Po mojemъ odniesieniu się do Jaśnie Wielmożnego Pana, pod dniem 8 Lipca za N. 245, o działaniachъ w Dagestanie Dowodzącego 20-tą dywizją piechoty Jenerał-Majora *Fezi*, otrzymałemъ doniesienia następujące:

Rozbici pod Asziltą rabusie, trzema partyami ją opuścili, z których jedna zamknęła się w zamku Szamila, leżącymъ o dwie wiorsty wyżej Aszilty nad rzeką Andyyską-Koysą. Zamekъ ten znajdował się na wysokiej, stromej i prawie nieprzystępnej skale, na prawymъ brzegu pomienionej rzeki; przystęp do zamku byłъ broniony przezъ dwie baszty murowane, takimъże wałemъ połączone: komunikacya między przylądkiemъ, przedъ zamkiemъ sformowanymъ, a placemъ, na którymъ znajdował się ten zamekъ, była zasłonięta podwójnymъ krytymъ korytarzemъ z kamienia; za nimъ zrobiony byłъ nasyypъ z koczow szancowychъ, ziemią napełnionychъ, którzy się rozciągał od frontu jednego do drugiego. Zamekъ i przylądekъ miały mocną obronę frontową z gór lewego brzegu Koysy, paunającychъ nadleżącemi na około wygodnemi pozycjami.

Dnia 10-go Czerwca Major *Piadiasz* z батальономъ półku Apseronskiego obłegł zamekъ; tymczasemъ rozpoczęła się robota około robenienia drogi od góry Asziltyskiej do zamku, dla zbliżenia ku niemu potrzebney ilości artylleryi polowej, do działania przeznaczoney.

W tymъże czasie, 3 rotы półku Feldmarszałka Xiecia Warszawskiego Hrabi Paskiewicza - Erywańskiego zajęły wyniosłość, po prawey stronie zamku leżącą, gdzie urządzono bateriją.

Po ukończeniu pomienionychъ robot, 12 Czerwca, rozwinięto ogień na zamekъ, trwający do następnego rana, skutkiemъ którego było zupełne zburzenie fortyfikacyj zamku. Wówczas Major *Piadiasz*, pod zasłoną ognia wszystkich działъ uniego będącychъ, i ognia piechoty, działającej z gór po prawey stronie zamku, nagle nań rzucił się; żołnierze pomagali sobie wzajemnie wdzierać się na stromą spadzistość; wpadli do baszty, wyparli ztamtąd Tawlinców i ścigali ichъ do pieczar, na stromej spadzistości brzegu Koysy znajdującychъ się.

W zamku znaleziono trzy falkonetы, które go broniły, różną broń, zapasy żywności, część mienia i bydło mieszkańców Aszilty.

Dzień 13 i 14 Czerwca użyte były do wyparcia z pieczar ukrytychъ tamъ mieszkańców.

Pomimo nadzwyczajney trudności, udało się to Majorowi *Piadiaszowi*: w pieczarachъ 56 Мурзидовъ i mieszkańców Aszilty, w liczbie ostatnichъ znajduje się Kady Machma-Kazi i Kady Uncukulski Nur-Machmed, z 22-ima osobami płci męskiej; przy témъ oswobodzono 60 duszъ jeńców i zakładnikówъ, przezъ Szamila poymanychъ.

Pod rozwalinami zamku, znaleziono wielu zabitychъ nieprzyjaciół, oprócz pogrzebionychъ w czasie oblężenia.

Skutekъ tego działania Jenerał-Major *Fezi* przypisuje rozporządzeniomъ i nieustraszonosci Majora Apseronskiego półku piechoty *Piadiasza*, również odznaczającemu się działaniem artylleryi, zarządzoney przezъ Dowodzcę rezerwowej N. 2 baterii Kapitana 19 brigady ar-

рѣйской бригады, Капитаномъ *Никифорани*, и вообще Офицерамъ и нижнимъ чинамъ 4 баталіона Апшеронскаго полка, въ особенности 4-й Гренадерской роты, бывшей въ головѣ штурмовой колонны, подъ командою Подпоручика *Калистратова*.

Коммуникаціонные пути отъ одной батареи къ другой, надлежало пролагать подъ ружейными выстрѣлами горцевъ, по вершинамъ скалъ. Сими работами управлялъ завѣдывающій саперною командою, Апшеронскаго Пѣхотнаго полка Подпоручикъ *Никитинъ*, который въ сей разъ, какъ и прежде, оказывалъ неограниченное усердіе, соединенное съ неустрашимостію.

По взятіи Ашилты, Генераль-Маіоромъ *Фези* были приняты мѣры къ восстановленію давно уже прерванныхъ сообщеній съ Темір-Ханъ-Шурою, для чего 12-го Іюня и былъ занятъ Гишрянскій мостъ баталіономъ пѣхоты и сотнею казаковъ, подъ командою Подполковника *Берзула*. Черезъ сіе оказалась возможность отправить въ Темір-Ханъ-Шуру больныхъ, раненыхъ, плѣнныхъ, аманатовъ и прочее, и истребовать отсюда некоторое количество провіанта, пороха и другихъ необходимыхъ вещей.

Для возможности исполненія сего намѣренія, по взятіи замка Шамиля, Генераль-Маіоръ *Фези* направился къ Уицукулю (на лѣвомъ берегу Аварской Койсу, верстахъ въ шести отъ Гимри), съ тѣмъ, дабы, расположившись при ономъ, прикрывать подвозъ транспортъ изъ Темір-Ханъ-Шуры.

Между тѣмъ приверженцы Шамиля, вооруживъ противу насъ жителей верховьевъ Андійской Койсу: Тиндовъ, Богосцевъ, Багалалцевъ, Калалалцевъ, Ансалдинцевъ и другихъ, подъ предводительствомъ Тиндовскаго главы Аліто-Махмы, спустились по лѣвому берегу Андійской Койсу и близъ Агалинскаго моста соединились съ Гумбетовцами, подъ предводительствомъ Али-Бека и Сурхая-Кади.

Число всѣхъ сихъ Горцевъ простиралось отъ 10 до 12,000 человекъ, которые, переправившись на правый берегъ Койсу, стремительно атаковали нашу позицію при Ашилтѣ, стараясь обойти нашъ лѣвый флангъ, примыкавшій къ Ветлесской горѣ, по всѣ нападенія непріятелей были отражаемы: на лѣвомъ флангѣ Маіоромъ *Фуксомъ* съ тремя ротами Апшеронскаго полка: въ центрѣ Подполковникомъ *Цыклауровымъ* съ баталіономъ Куринскаго полка, а на правомъ флангѣ баталіономъ Апшеронскаго полка и казаками, подъ командою Генераль-Маіора *Фези*.

Не смотря на уронъ, понесенный хищниками на всѣхъ пунктахъ, они нѣсколько разъ возобновляли атаки, продолжавшіяся до самой ночи, при чемъ неоднократно завязывался жестокой рукопашный бой, и мы удержались въ прежней позиціи.

По движеніямъ непріятельскимъ заключивъ, что Тавлинцы съ наступленіемъ слѣдующаго дня намѣревались возобновить сраженіе, и, получивъ подкрѣпленіе, не только обойти, но и окружить насъ, Генераль-Маіоръ *Фези* рѣшился, оставивъ лѣвый флангъ боеваго порядка на мѣстѣ, центромъ и правымъ флангомъ сдѣлать движеніе, съ цѣлію занять позицію, болѣе сжатую.

Сіе движеніе началось съ наступленіемъ ночи; Тавлинцы, узнавъ о семъ, опять возобновили свои атаки и продолжали оныя до утра. Но стойкость Апшеронцевъ и Куринцевъ и дѣятельный огонь артиллеріи дѣлали тщетными всѣ атаки Горцевъ; каждый разъ съ штыками въ рукахъ, бросающіеся на орудія Тавлинцы, были отражаемы штыками егерей. Проливной дождь, тогда бывшій, не позволялъ производить ружейной стрѣльбы, и далъ мѣсто ожесточенному рукопашному бою.

Наконецъ 16 Іюня, около полудня, появленіе призваннаго Генераль-Маіоромъ *Фези* Подполковника *Берзула*, пришедшаго отъ Гишрянскаго моста, понудило Тавлинцевъ отретироваться за Ашилтою къ Игалинскому мосту, откуда и разошлись по своимъ ауламъ.

Изнеможеніе нашихъ войскъ, сражавшихся подъ проливнымъ дождемъ болѣе 24 часовъ, лишило возможности преслѣдовать многочисленнаго непріятеля; наши войска расположились лагеремъ близъ Ашилты.

Потеря наша во всѣхъ дѣлахъ, здѣсь изложенныхъ, обозначена въ вѣдомостяхъ и именныхъ спискахъ, у сего прилагаемыхъ.

Не смотря на то, что Тавлинцы, по обыкновенію Мусульманскому, унесли съ собою отчасти тѣла убитыхъ и раненыхъ, поле сраженія 16-го Іюня было усѣяно трупами непріятельскими.

По засвидѣтельствованію Генераль-Маіора *Фези*, въ послѣднемъ сраженіи особенно отличались своимъ усердіемъ и безпримѣрнымъ усиліемъ Куринцы, и болѣе прочихъ Капитанъ *Колодыко*; 20-й артиллерійской бригады Прапорщикъ *Безпатовъ*, и

тыллери *Никифорани* и въ общности офицеромъ и войсковымъ рангъ низшихъ 4-го баталіону роты grenadyerów, która była na czele kolumny szturmującej, pod dowództwem Podporucznika *Kalistratowa*.

Drogi komunikacyjne z jednej baterii do drugiej, trzeba było robić przez wierzchołki skał pod ręcznymi wystrzałami górali. Robotami temi kierował zawiadujący komendą saperów, Podporucznik Apszeronńskiego pólku piechoty *Nikitin*, który teraz jako i pierwszy, okazywał nieograniczoną gorliwość, z nieustraszenością połączoną.

Po wzięciu Aszilty, Jenerał-Major *Fezi* przedsięwziął środki do odnowienia dawno już przerwanych komunikacji z Temir-Chan-Szurą. W tym celu 12-go Czerwca został zajęty most Hyszryński przez batalion piechoty i sekcję kozaków, pod dowództwem Podpółkownika *Berzula*. Okazała się przez to możność wysłania do Temir-Chan-Szury chorych, ranionych, jeńców, zakładników i t. d., i dostawienie ztamtąd pewney ilości prowiantu, prochu i innych rzeczy, koniecznych potrzebnych.

Dla możności wypełnienia tego zamiaru, po zdobyciu zamku Szamila, Jenerał-Major *Fezi* skierował się na Uncukul (na lewym brzegu Awarskiej Koisu, o sześć wiorst od Himri), w tym zamiarze, ażeby się tam rozłożywszy, można było zastraniac przywóz transportów z Temir-Chan-Szury.

Tymczasem sprzymierzeńcy Szamila, uzbroiwszy na nas mieszkańców gór Koisu Andyjskiej: Tindow, Bohosców, Bahatalców, Kałatalców, Ansaldynców i innych, pod dowództwem Tindonskiego Głowy Ałito-Machmy, spuścili się lewym brzegiem Andyjskiej Koisu i blisko mostu Agalińskiego połączyli się z Humbetowcami, pod dowództwem Ali Beka i Surchaja Kadi.

Liczba wszystkich tych górali wynosiła od 10 do 12,000 ludzi, którzy, przeprawivszy się na prawy brzeg Koisu, z natarczywością uderzyli na naszą pozycję pod Asziltą, starając się okrążyć lewe nasze skrzydło, do Betleckiej góry przytykające, ale wszystkie napady nieprzyjaciół były odpierane: na skrzydle lewem przez Majora *Fuksa* z trzema rotami pólku Apszeronńskiego; na środku przez Podpółkownika *Cyklaurowa* z batalionem pólku Kuryńskiego, a na skrzydle prawem przez batalion pólku Apszeronńskiego i kozaków, pod dowództwem Jenerała-Majora *Fezi*.

Pomimo straty, jaką ci łupiecy na wszystkich poniesli punktach, kilka razy ponawiali ataki, do samej nocy trwające, przy czém niejednokrotnie zawiązywała się rzeź okropna, z tém wszystkiém utrzymaliśmy się przy pierwszej pozycji.

Poznawszy z poruszeń nieprzyjacielskich, że Tawlinicy za nadejściem dnia następnego mają zamiar odnowić bitwę, i że, otrzymawszy posiłki, nie tylko obejdą, ale i okrążyć nas mogą, Jenerał-Major *Fezi* postanowił, opuściwszy lewe skrzydło szyku bojowego na miejscu, środkiem i prawem skrzydłem uczynić poruszenie, w celu zajęcia pozycji więcey ściśnionej.

Poruszenie to rozpoczęło się za nadejściem nocy; spostrzegłszy to Tawlinicy, znowu odnowili swe uderzenia, i nie przestawali ich powtarzać do rana. Ale wytrwałość pólków Apszeronńskiego i Kuryńskiego, jako też skuteczny ogień artylleryi niweczyli wszystkie ataki górali: za każdym razem z bagnetem w rękę, rzucający się na działa Tawlinicy, byli odpierani bagnetami strzelców. Deszcz ulewny, wówczas padający, nie dozwalał strzelać z karabinów, i dał miejsce okropnej rzezi osobistej.

Nakoniec 16-go Czerwca, około południa, ukazanie się wezwanego przez Jenerał-Majora *Fezi* Podpółkownika *Berzula*, który przybył od mostu Hyszryńskiego, zmusiło Tawlinców zreyterować się za Asziltę do mostu Igaliniego, zkąd rozeszli się po swoich аулахъ.

Znużenie woysk naszych, walczących wśród ulewne go deszczu więcey 24 godzin, niedozwoliło ścigać liczne go nieprzyjaciela; woysko nasze rozłożyło się obozem w bliskości Aszilty.

Strata nasza we wszystkich rozprawach tu zasłanych, wyrażona jest w wiadomościach i listach imiennych, tu załączających się.

Pomimo to, że Tawlinicy, podług zwyczaju muzułmańskiego, po części unieśli z sobą ciała zabitych i ranionych, pole jednak bitwy dnia 16 Czerwca usłane było trupami nieprzyjaciół.

Podług zaświadczenia Jenerał-Majora *Fezi*, w ostatniej bitwie szczególnie odznaczyli się swoją gorliwością i niezmordowanem usiłowaniem pólk Kuryński, a nad innych Kapitan *Kolodko*; 20 brygady artylleryi Chorąży *Bezpiatow* i Adjutanci Jenerał-Majora

Адъютантъ Генераль-Маіора *Фези*: Штабъ - Капитанъ *Квятковский* и Прапорщикъ *Бибиковъ*.
О чемъ, для доведенія до Высочайшаго Государя Императора свѣдѣнія, имѣю честь сообщить Вашему Сіятельству.

ИМЯННОЙ СПИСОКЪ

раненымъ и контуженымъ Гг. Офицерамъ дѣйствующаго отряда въ Дагестанѣ.

Ранены:

Апшеронскаго Пѣхотнаго полка Подпоручикъ Викентій *Кольшико*.
Пѣхотнаго Князя Варшавскаго Графа Паскевича-Эриванскаго полка Подпоручикъ Осипъ *Нацваловъ*.
Контужены:
Прикомандированные къ Семейному Кизлярскому полку: Подпоручикъ Макарь *Мартусъ*.
Заурядъ Хорунжій Макарь *Касабрюховъ*.

ВѢДОМОСТЬ

о убитыхъ, раненыхъ и контуженныхъ нижнихъ воинскихъ чинахъ.

УБИТО. РАНЕНО. КОНТ.

	рядовыхъ.	унт.-офиц.	рядовыхъ.	рядовыхъ.
Апшеронскаго Пѣхотнаго полка . . .	2	—	7	1
Куринаго егерскаго полка . . .	2	—	—	—
Пѣхотнаго Генераль-Фельдмаршала Князя Варшавскаго Графа Паскевича-Эриванскаго полка	4	1	2	—
Итого . . .	8	1	9	1

ИМЯННОЙ СПИСОКЪ

убитымъ, раненымъ и контуженымъ Гг. Офицерамъ дѣйствующаго отряда въ Дагестанѣ.
Юня 16-го дня 1837 года.

Убиты:

Апшеронскаго Пѣхотнаго полка Прапорщикъ Петръ *Пирицкій*.

Ранены:

Штабъ-Капитанъ Яковъ *Ермолаевъ*.
Поручикъ Григорій *Трофимовъ*.
20-й артиллерійской бригады легкой Н. 8-го батареи Прапорщикъ Гаврило *Безпатовъ*.

Контужены:

Апшеронскаго Пѣхотнаго полка: Капитанъ Оома *Костырко*.
Штабъ-Капитанъ Яковъ *Лысенко*.
Поручикъ Григорій *Безрукій*.

ВѢДОМОСТЬ

о убитыхъ, раненыхъ и контуженныхъ нижнихъ воинскихъ чинахъ и лошадахъ.

УБИТО. РАНЕНО. КОНТ.

	унт.-офиц.	музыкант.	рядовыхъ.	неопроев.	лошадей.	унт.-офиц.	музыкант.	рядовыхъ.	лошадей.	унт.-офиц.	рядовыхъ.
Подковъ:											
Апшеронскаго . . .	1	1	8	1	—	4	—	35	—	7	19
Пѣхот. Кн. Варшав. . .	—	—	6	—	—	1	14	—	—	—	1
Гр. Паск.-Эриван. . .	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—
Куринаго . . .	2	—	10	—	—	4	—	28	—	—	3
Казач. полк.: . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Моздокскаго . . .	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	2
Сем. Кизляр. . . .	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	2
Донск.	—	—	—	—	6	—	—	1	—	—	—
Н. 12-го	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
— 30-го	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Артиллеріи:											
19-й Арт. бриг. рез. . .	—	—	—	—	2	—	—	4	2	—	—
Н. 2-го батареи . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20-й Арт. бригады . .	—	—	—	—	3	—	—	5	—	—	—
легк. Н. 8-го бат. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Кон. Арт. казач. Н. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6-го роты	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—
Итого . . .	3	1	27	1	18	8	1	84	5	7	28

Подлинный подписалъ: Генераль-Маіоръ *Фези*.
(Русскій Инвалидъ.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 6-го Октября.

Въ Бордо отправлено повелѣніе по телеграфу, чтобы приостановить выдачу полугодовыхъ отпусковъ Офицерамъ, унтеръ-офицерамъ и солдатамъ. По этому случаю распространилась молва, что Правительство думаетъ о посредничествѣ въ Испаніи.

По извѣстіямъ изъ Туниса, тамъ опасались на счетъ жизни Адмирала *Галлоа*, хотя впрочемъ чувствуетъ онъ себя лучше, однако не столько, чтобы могъ остаться при командѣ. Неизвѣстно еще, кто вмѣсто его приметъ начальство морской пристани на Востокъ.

Журналъ морской и колоній уведомляетъ о пись-

Fezi: Sztabs Kapitan *Kwiatkowski* i Chorąży *Bibikow*.

O czém, dla doprowadzenia do Naywyższej Najjaśniejszego Pana wiadomości, mam honor Jaśnie Wielmożnemu Panu donosić.

LISTA IMIENNA

ranionych i kontuzją dotkniętych PP. Oficerów działającego oddziału w Dagestanie.

Ranieni:

Podporucznik Apszerońskiego pólku pieszego Wincenty *Kotyszko*.
Podporucznik pólku Xięcia Warszawskiego Hrabia *Paskiewicz* Erywańskiego *Józef Nacwałow*.
Skontuzjowani:
Przykomenderowani do siemieynego pólku Kizlarskiego: Podporucznik Makary *Martus*.
Chorąży Makary *Kasabriuchow*.

WIADOMOŚĆ

o zabitych, ranionych i skontuzjowanych rang niższych.

ZAB. RAN. SKON.

	Szeregów.	Podoficer.	Szeregów.	Szeregów.
Apszerońskiego pólku piechoty . . .	2	—	7	1
Kuryńskiego pólku strzelców . . .	2	—	—	—
Pólku piechoty Jenerał-Feldmarszałka Xięcia Warszawskiego Hrabia <i>Paskiewicz</i> Erywańskiego	4	1	2	—
W ogóle	8	1	9	1

LISTA IMIENNA

zabitych, ranionych i skontuzjowanych PP. Oficerów oddziału działającego w Dagestanie.

Dnia 16 Czerwca 1837 roku.

Zabity:

Apszerońskiego pólku piechoty Chorąży *Piotr Pirszecki*.

Ranieni:

Sztabs-Kapitan *Jakób Jermolajew*.
Porucznik *Grzegorz Trofimow*.
Chorąży 20-ey brygady Artylleryi lekkiej N. 8-ego bateryi *Gabryel Bezpiatow*.

Skontuzjowani:

Apszerońskiego pólku pieszego: Kapitan *Tomasz Kostyrko*.
Sztabs-Kapitan *Jakób Eysienko*.
Porucznik *Grzegorz Bezrukij*.

WIADOMOŚĆ

o zabitych, ranionych i skontuzjowanych rang niższych i koniach

ZABITO. RANIONO. SKON.

	Podoficer.	Muzykant.	Szeregów.	Nieszeręg.	Koni	Podoficer.	Muzykant.	Szeregów.	Koni	Podoficer.	Szeregów.
Półkow:											
Apszerońskiego . . .	1	1	8	1	—	4	—	35	—	7	19
Piech. Xięcia Warsz. . .	—	—	6	—	—	—	14	—	—	—	1
Hr. Pask.-Erywan. . .	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuryńskiego	2	—	10	—	—	4	—	28	—	—	3
Kozack. pólk.: . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mozdokskiego	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	2
Sem. Kizlar.	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	2
Dońskiego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
N. 12-go	—	—	—	—	6	—	—	1	—	—	—
— 30-go	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Artylleryi:											
19 bryg. rez. Art. . .	—	—	—	—	2	—	—	4	2	—	—
N. 2-go bateryi . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20 Artyl. brygady . .	—	—	—	—	3	—	—	5	—	—	—
lekkiej N. 8 bat. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kon. Art. kozac. N. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6-go rotы	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—
W ogóle	3	1	27	1	18	8	1	84	5	7	28

Autentyki podpisał: Jenerał-Major *Fezi*.
(Ruski Inwalid.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

FRANCJA.

Paryż, dnia 6 Października.

Do Bordeaux posłano przez telegraf rozkaz, ażeby wstrzymano się zupełnie z dawaniem urlopów półrocznych oficerom, podoficerom i żołnierzom. To stało się powodem do pogłoski, że Rząd myśli o interwencyi w Hiszpanii.

Podług doniesień z Tunetu, obawiano się tam o życie Admirała *Gallois*; jest on wprawdzie zdrowszy, nie tyle jednak, ażeby mógł przy dowództwie zostać. Nie wiadomo jeszcze, komu będzie przeznaczony na jego miejsce stanowisko morskie na Wschodzie.

Dziennik marynarki i osad, donosi o piśmie Ame-

мѣ Американскаго Капитана по прозванію *Морелл*, сообщившаго Географическому обществу объ отысканіи во время плаванія по Южному морю, двоихъ дѣтей корабельнаго цирюльника изъ экспедиціи Капитана *Лапейруза*. Морской Министръ, требовалъ по сему дѣлу, подробнѣйшихъ объясненій.

— Проживающіе въ Бордо Испанцы и между прочими Генераль *Кордова* и Г. *Алкала Галиано*, исполнили присягу на уложеніе 1837; кажется что они это сдѣлали, для того, чтобы при новыхъ выборахъ, приобрести мѣсто въ Кортесахъ.

— Изъ Тулона отъ 30 Сентября, уведомляютъ о прибытіи туда Прусскихъ Офицеровъ Маіора *Виллизен* и Капитана *Элрихса*, которые по дозволенію своего Правительства отправляются въ Алжиръ, для участія въ Константинской экспедиціи.

— Нѣкоторые журналы дѣлаютъ замѣчаніе, что если такъ какъ уведомлено, *Кабрера* старается перейти въ Кантавіеа (онъ уже туда прибылъ), то это служить доказательствомъ весьма важнаго обстоятельства, что Генералу *Ораа* удалось отсѣчь его отъ *Донъ-Карлоса*.

— По донесеніямъ изъ Сарагоссы, дѣло *Донъ-Карлоса* можно уже почитать потеряннымъ, потому что все его войско а особливо Наварцы, находятся въ совершенномъ разстройствѣ.

7-го Октября.

Король принималъ вчера въ Ст. Клу *Мустафу Ресидъ-Бей Эффенди*, прежняго Турецкаго Посланника въ Парижъ (который теперь ѣдетъ изъ Лондона, чтобы въ Константинополѣ принять Министерство Внутреннихъ Дѣлъ) и *Мугаммеда Нури-Эффенди*, теперешняго Турецкаго Посланника въ Парижъ. Въ свѣтъ обоихъ Посланниковъ находились *Тевфикъ-Бей*, Полковникъ Султанской гвардіи, *Бекиръ-Бей*, Полковникъ инженернаго корпуса *Мугаммедъ Надимъ-Эффенди*, Секретарь Турецкаго посольства въ Лондонѣ и Г. *Музурасъ*, переводчикъ при томъ же посольствѣ.

— Короля и Королеву Бельгійскихъ 10-го ч. ожидаютъ въ Ст. Клу и они какъ слышно, пробудутъ во Франціи до окончанія брачныхъ торжествъ.

— Предложеніе *Journal du Commerce*, будто экспедиція въ Константиноу восполнѣетъ уже будущую весною, оказывается неосновательнымъ. Именно, Правительство публикуетъ сегодня слѣдующую тел. депешу изъ Тулона отъ 5 Октября 9½ часовъ. (Изъ лагеря при Меджезъ-Гамарѣ). Генераль *Дамремонтъ* къ Военному Министру: Армія подвигается. Первая бригада подъ командою Генерала *Трецеля* сегодня переходитъ чрезъ Рацъ-ель-Акба. Остальная часть войска послѣдуетъ завтра. Погода прекрасная. *Мониторъ* сверху того доноситъ: 4-го Октября 500 чел. перваго баталіона 61-го линійнаго пѣхотнаго полка на *Phare* изъ Цетты отправлено въ Бону; 5-го ч. въ 7 часовъ утра послѣдовало за ними еще 500 чел. того же полка на *Chimere* а остатокъ отплыветъ въ тотъ же день на *Tartare*. Эти три парохода 8-го ч. с. м. придутъ въ Бону.

— Палата Перовъ состоитъ теперь изъ 326 членовъ. Изъ нихъ 149 назначены прежнимъ Правительствомъ и 177 теперешнимъ. Наполеоновская Палата Перовъ состояла изъ 116 членовъ; изъ нихъ 59 и теперь еще засѣдаютъ въ Палатѣ, 43 умерло и 14 живы, но не засѣдаютъ въ Палатѣ, именно Кардиналь *Фешъ*, Принцы *Иосифъ*, *Людвикъ*, *Лукіанъ* и *Геронимъ Бонапарте*, Генералы *Бертрамъ*, *Камбронъ*, *Клари*, Маршалъ *Клозель*, Графъ *Форбинъ-Жансонъ*, Герцогъ *Гаetskій*, Маркизь *Мармье*, Герцогъ *Падунскій* и Графъ *Тибодо*.

— Въ Министерствѣ иностранныхъ дѣлъ говорили много о переговорахъ съ Бразиліею для распространенія, уже существующаго торговаго договора между обѣими землями.

— Исчислено, что Правительство съ 1793 года получило подати съ игорныхъ домовъ 460 милліон. фр.

— Парижъ можетъ потерпѣть недостатокъ въ каменномъ углѣ не смотря на многіе новые горные промыслы, которые съ нѣкотораго времени во всѣхъ предѣлахъ Королевства начинаютъ истощаться. Въ Бельгіи цѣна на уголь непомѣрно возвысилась и Правительство, говорятъ, теперь выписываетъ множество кораблей съ углемъ изъ Великобританіи, чтобы нѣкоторымъ образомъ удовлетворить чрезмѣрному требованію на этотъ стараемый матеріалъ.

— Пароходъ *Этна* прибылъ на дняхъ въ Марсель возвращаясь отъ Испанскихъ береговъ, гдѣ простоялъ нѣсколько мѣсяцовъ, такъ какъ былъ употребленъ для укладки Испанскихъ картинъ, которыя покупалъ Баронъ *Тайлоръ* въ тамошнемъ краѣ для Французскаго музея. Картины эти отправлены уже изъ Марселя въ Парижъ.

рыкайскаго Капитана назвискіемъ *Morell*, который завядомилъ Товарищество Географиче, о wynalezieniu podczas żeglugi na morzu Południowymъ двоюга dzieci chirurga okrętowego z wyprawy Kapitana *Lapeyrouse*. Minister marynarki zażądał o tej rzeczy jak najdokładniejszychъ szczegółów.

— Bawiący w Bordeaux Hiszpani, a między innemi Jenerał *Cordova* i P. *Alcala Galiano*, wykonali przysięgę na ustawę 1837 roku; zdaje się, iż to uczynili dla tego, ażeby przy nowychъ wyborachъ, pozyskać miejsce w Kortezachъ.

— Donoszą z Tulonu pod d. 30 Września, o przybyciu tamże Pruskich oficerów Majora *Willisen* i Kapitana *Oelrichs*, którzy, za pozwoleniemъ Rządu swego, udają się do Algieru, aby mieć udział w wyprawie przeciwъ Konstantynie.

— Niektóre dzienniki czynią uwagę, iż jeżeli tak, jak jest doniesiono, że *Cabrera* stara się dostać do Cantavieja, (już tam przybył); jest to dowodemъ bardzo ważnej okoliczności, że Jenerałowi *Oraa* udało się odciąć go od *Don Carlosa*.

— Podługъ doniesień z Saragossy, sprawę *Don Carlosa* można już uważać za straconą; ponieważ całe wojsko jego, a szczególniej Nawarczykowie, znajdują się w zupełnemъ rozprzężeniu.

Dnia 7.

Król przyjmowałъ wczora w St. Cloud *Mustafę Reszid-Bey-Effendego*, dawniejszego Posła Tureckiego w Paryżu, który wraca z Londynu do Stambułu, dla objęcia urzędu Ministra spraw wewnętrznychъ, tudzież *Muhammeda Nuri-Effendego*, teraźniejszego Posła w Paryżu. W orszaku obu Posłów, znajdowali się *Tewfik-Bey*, Półkow. gward. Sułtań., *Bekir-Bey*, Półkow. korp. inżynier., *Muhammed-Nadin-Effendi*, Sekretarz Turec. Posel. w Londynie i P. *Musuras*, tłumacz przy témże poselstwie.

— Króla i Królowę Belgijskichъ d. 10 t. m. oczekują w St. Cloud, i słychać, że zabawią we Francyi do ukończenia się uroczystości zaślubin.

— Wiadomość udzielona przez *Journal du Commerce*, że wyprawa do Konstantyny nastąpić ma dopiero na przyszłą wiosnę, okazała się fałszywą. Rząd ogłosił dziś następującą depeszę telegraficzną z Tulonu, daty 5-go Października o godz. pół do 10-tej wieczoremъ. (Z obozu pod Medjez-Hamar, 1-go Października). Jenerał *Damremont* do Ministra wojny: Wojsko wyrusza właśnie. Pierwsza brygada pod dowództwemъ Jenerała *Trezel*, udaje się przez Raz-el-Akba; reszta woyska wywdzie jutro. Czas jest piękny. *Monitor* donosi prócz tego: Dnia 4 Października wysłano 500 ludzi z 61-go półku piechoty na statku *Phare* z Cette do Bony; dnia 5 o godz. 7 rano, popłynęło drugie 500 na statku *Chimere*, a reszta tegoż samego dnia, na statku *Tartare*. Powyższe trzy statki parowe, staną dnia 8 w Bonie.

— Izba Parów składa się teraz ze 326 członków. Z tych 149 mianował Rząd dawniejszy, a 177 teraźniejszy. Napoleonowska Izba Parów składała się ze 116-tu członków; 59-ciu z nich i teraz jeszcze zasiada w Izbie, 43 umarło już od tego czasu, a 14 żyją jeszcze, nie zasiadając w Izbie, mianowicie: Kardynał *Fesch*, Xiążęta *Józef*, *Ludwik*, *Lucyan* i *Hieronim Buonapartowie*, Jenerałowie: *Bertrand*, *Cambronne*, *Clary*; Marszałek *Clauzel*, Hrabia *Forbin-Janson*, Xiążę *Gaëta*, Margrabia *Marmier*, Xiążę *Padua* i Hrabia *Thibeaudeau*.

— W Ministerjumъ spraw zewnętrznychъ wiele mówią o układzie z Brazylią, mającymъ na celu rozproszczenie już istnącego między obudwoma krajami traktatu handlowego.

— Wyliczono, że Rząd od roku 1793 z podatków od domu gier, otrzymał 460 millionów fr. dochodu.

— Paryżowi zagraża niedostatekъ węgla ziemnychъ, pomimo wielu nowychъ kopalni, które od niejakiego czasu na wszystkichъ punktachъ Królestwa zaczynają się wyczerpywać. W Belgii cena węgla wysoko się już podniosła, i słychać, że Rząd zamówił teraz wielką liczbę okrętów z węglami z Anglii, ażeby niejakim sposobem zaradzić wielkimъ potrzebomъ tego palnego materjału.

— Statek parowy *Aetna*, zawinął w tychъ dniachъ w Marsylii z powrotemъ od brzegówъ Hiszpanii, gdzie bawił przez kilka miesięcy, będącъ użyty do ładowania obrazówъ hiszpańskichъ, które Baronъ *Taylor* dla Francuzkiego Muzeumъ w tymъ kraju skupował. Te obrazy wysłano już z Marsylii do Paryża.

— Телеграфическая депеша изъ Байонны отъ 4-го Октября въ 6½ час. уведомляетъ: „*Эспартеро*, сходно съ его собственными рапортами, находился 24 Сентября, только на 2 часа отъ Алиенца, гдѣ былъ *Донъ-Карлосъ*, у котораго онъ захватилъ изъ арьергарда 50 чел. *Донъ-Карлосъ* во время своего отступленія шелъ по крутымъ горамъ, и переправился чрезъ Эбро, чтобы соединиться съ бригадиромъ *Царителеви*. 27-го ч. находился онъ по ту сторону Аранды, *Эспартеро* же въ слѣдъ за нимъ. Начальникъ подвижныхъ Арагонскихъ колоннъ *Боннетъ*, преслѣдовалъ Генерала *Морено*, взявъ въ плѣнъ Полковника *Тена* а съ нимъ 50 Карлистовъ и 200 ружьевъ. Остатокъ соединился съ *Кабрерою*, который 27-го ч. уже только съ 2,000 чел. вступилъ въ Кантавиеху. *Ораа* находился въ Теруэлъ. *Герсе* продолжаетъ обезпечивать пограничныя деревни.“

8-го Октября.

Courier уведомляетъ, что Принцу Людовику *Бонапарте* воспрещенъ входъ въ границы Герцогства Баденскаго. — Герцогъ Моденскій издалъ амнистию для политическихъ преступниковъ, но за то въ Сардиніи посѣлдовали новыя аресты.

— Герцогиня *Орлеанская* узнавъ, что въ Гаврѣ находится корабль, на которомъ многія нѣмецкія фамиліи перевозятся въ Америку, и между ними также бѣдныя беременныя женщины и матери съ грудными младенцами, отправила въ пользу ихъ 400 фр. — Король назначилъ 150 фр. пенсіона для 117-лѣтняго Антонія *Дельпюшъ* въ Канталъскомъ департаментѣ; это ветеранъ еще со временъ *Людвика XV*, въ царствованіе коего совершилъ кампанію противу Ганновера.

— Правительство объявило сегодня слѣдующую телеграфическую депешу: „*Байонна* 6-го Октября въ 7½ час. вечера. Въ Мадридѣ, когда Министры подали въ отставку, составленъ новый кабинетъ изъ слѣдующихъ особъ: *Бордахи* Статсъ-Секретаремъ; *Баланзатъ* Военнымъ Министромъ; *Хозе Марія Пересъ*, временнымъ Министромъ Финансовъ и *Уллоа* Морскимъ Министромъ. Ни одинъ изъ новыхъ Министровъ не есть членъ *Кортесовъ*. Судя по прежнимъ ихъ поступкамъ, нельзя сомнѣваться, что они будутъ держаться системы прежняго управленія.“

— О военныхъ дѣйствіяхъ въ Испаніи, не было сегодня никакихъ извѣстій.

9-го Октября.

Король пригласилъ Генерала Графа *Дона* и Пруссикъ Офицеровъ находившихся при маневрахъ въ Компьенѣ, для присутствованія при бракосочетаніи Принцессы *Маріи*.

— Вчера Министры нѣсколько часовъ совѣщались у Президента Совѣта, слышно, что касательно Константинской экспедиціи.

— Изъ Тулона получена сегодня слѣдующая телеграфическая депеша: „1 Октября, первыя три бригады, съ Герцогомъ *Немурскимъ* и Генераломъ *Дамримономъ* а также частію артиллеріи и провіантскихъ фургоновъ, переправились чрезъ Сейбусе. Остальная часть войска должна была выдти на другой день съ четвертою бригадою. 6-го ч. с. м. надѣются быть подъ стѣнами Константины. Состояніе здоровья 12-го полка и города, улучшилось. 2-го ч. прибыло изъ Марселя 300 лошадей и 200 артиллеристовъ, что все тотчасъ отправлено въ лагерь.“

— Въ Пампелонѣ объявлено распоряженіе, обязывающее каждаго изъ жителей приготовить въ запасъ продовольствія на три мѣсяца; кто не въ состояніи сдѣлать этого, будетъ удаленъ изъ города.

— Слѣдующая телеграфическая депеша получена изъ Бордо отъ 7 Октября въ 8 часъ вечера: „Экспедиція, которая частію была удачна, и при которой дѣйствовали Лордъ *Джонъ-Гай*, выступила 3 ч. изъ Санъ-Себастьяна, чтобы напасть на Гуетарію. 4-го ч. она возвратилась съ значительною добычею. Въ Санъ-Себастьянѣ говорили, что *Донъ-Карлосъ* возвратился въ Наварру. Корпусъ *Санса* оставившій *Кабреру*, чтобы соединиться съ *Донъ-Карлосомъ*, два дня прерывалъ сношенія съ Мадритомъ.“ (G. C.)

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ И ИРЛАНДІЯ.

Лондонъ, 30-го Сентября.

Здѣшніе журналы уведомляютъ изъ Лиссабона, что Королева *Донна Марія* подъ предлогомъ болѣзни, отказала въ принятіи депутатовъ, прибывшихъ съ поздравленіемъ побѣды одержанной Генераломъ *Дасъ Антосомъ*; Король принималъ Депутатовъ но не далъ имъ отвѣта. Возвратясь потомъ къ Королеву, когда она узнала отъ него, что *Сальданья* и *Терсеира* должны удалиться изъ края, весьма жалела о ихъ судьбѣ и сѣтовала, что лишается самыхъ

— Depesza telegraficzna z *Bayonny*, daty 4 Października o godz. w pół do 7: „*Espartero* d. 24 Września, podług własnych jego raportów znajdował się, o dwie tylko godziny drogi od Alienza, gdzie był właśnie *Don Carlos*, któremu zabrał 50 ludzi z tylnej jego straży. *Don Carlos* uchodził w swym odwrócenie przez stronne wzgórza i przeprawił się właśnie przez *Ebro* dla połączenia się z brygadą *Zarateguy*. Dnia 27 znajdował się on z tamtej strony Aranda, *Espartero* zaś tuż za nim. Dowódzca ruchomych kolumn aragońskich, *Bonnet*, ścigał Jenerała *Moreno*, poymał w jeństwo Półkownika *Tena*, a z nim 50 Karolistów i 200 sztuk broni. Reszta połączyła się z *Kabrera*, który na dniu 27 już tylko z 2,000 ludzi wkroczył do Cantavieja. *Oraa* był w Teruel. *Guergue* nie przestaje niepokoić wiosek pogranicznych.“

Dnia 8-go.

Courrier donosi, że Xięciu Ludwikowi *Bonapartemu* zabroniono przystępu w granice Xięstwa Badeńskiego. — Xiążę Modeny udzielił amnestyi dla winowayców politycznych, ale natomiast nowe aresztowania miały miejsce w Sardynii.

— Gdy Xiężna *Orléans* powzięła wiadomość, że w Hawrze znajduje się okręt, mający na swym pokładzie rodziny Niemieckie, wynoszące się do Ameryki, między którymi były także ubogie ciężarne niewiasty i matki z dziećmi u piersi, postała na wsparcie tychże 400 fran. — Król wyznaczył 150 franków pensyi dla 117-letniego Antoniego *Delpuech*, w departamencie Cantal, weterana z czasów *Ludwika XV*, za panowania którego, odbywał kampanię przeciwko Hannoverowi.

— Rząd ogłosił następującą depeszę telegraficzną: „*Bayonna*, 6-go Październ. o godz. pół do 8-mey wieczorem. W Madrycie w skutek podania się Ministrów do dymissyi, został utworzony nowy gabinet, składający się z następujących osób: *Bardaxi*, Sekretarzem Stanu; *Balanzat*, Ministrem wojny; *Jose Maria Perez*, tymczasowim Ministrem skarbu, a *Ulloa* Ministrem marynarki. Żaden z nowych Ministrów nie jest członkiem *Kortezów*. Sądząc z dawniejszego ich zachowania się, nie można wątpić, że utrzymamy będzie systemat poprzedniej administracyi.“

— O działaniach wojennych w Hiszpanii, nie było dziś żadnego doniesienia.

Dnia 9.

Król zaprosił Jenerała Hrabiego *Dohna* i tych oficerów Pruskich, którzy się znajdowali na rewii pod Compiègne, ażeby byli obecni na zaślubieniu Królowy *Maryi*.

— Wczora naradzali się Ministrowie przez kilka godzin u Prezesa Rady Ministrów, słysząc, że wyjącznie względem wyprawy Konstantyńskiej.

— Z Tulonu otrzymano dziś następującą depeszę telegraficzną: „Dnia 1 Października przeprawiły się przez *Seybouse*, pierwsze trzy brygady z Xięciem *Némours* i Jenerałem *Damrémont*, oraz częścią artylleryi i woźów prowiantowych. Reszta woyska miała wyruszyć nazajutrz z czwartą brygadą. Spodziewają się bydz dnia 6 b. m. pod murami Konstantyny. Stan zdrowia 12-go półku i miasta, polepszył się widocznie. Dnia 2 przybyło z Marsylii 300 koni i 200 artylleryzystów, co wszystko odesłano zaraz do obozu.“

— W Pampelonie ogłoszono rozporządzenie, obowiązujące kaźdego z mieszkańców, opatrzyć się w żywność na trzy miesiące; ktoby nie był w możności tego uczynić, będzie wyprawiony z miasta.

— Depesza telegr. otrzymana z Bordeaux daty 7 Października, o godz. 8 wiecz.: „Wyprawa, która powiodła się w części, a przy której był czynny Lord *John Hay*, wyruszyła dnia 3 z San-Sebastian dla napadnienia na Guetaria. Dnia 4 powróciła ze znaczną bardzo zdobyczą. W San-Sebastian mówiono, że *Don Carlos* wrócił się do Nawarry. Korpus *Sanza*, który opuścił *Cabrera* dla połączenia się z *Don Carlosem*, przerywał przez dwa dni związek z Madrytem. (G. C.)

БРИТАНІЯ ВІСІКА І ІРЛАНДІЯ.

Лондон, дня 30-го Września.

Dzienniki tutejsze donoszą z Liabony, że Królowa *Donna Marya* wymówiła się, pod pozorem słabości, od przyjęcia deputacyi, która przybyła z powinshawaniem zwycięztwa, odniesionego przez Jenerała *das Antas*. Król przyjął deputacyę, ale nie dał jej żadney odpowiedzi. Gdy potem wrócił do Królowey, a ta dowiedziawsza się od niego, że *Saldanha* i *Terceira* muszą oddalić się z kraju, ubolewała mocno nad ich losem i utyskiwała, że najlepszych przyjaciół pozba-

лучшихъ друзей: однако спустя полчаса, опять возвратилась къ лучшему образу мыслей. Между тѣмъ совершенно съ инымъ расположениемъ приняла эту новость ея супругъ и вдовствующая Герцогиня Браганцкая, которая какъ слышно, намѣрена скорѣе выѣхать въ Германію. Супругъ Королевы, котораго представляютъ весьма гордымъ, пересталъ прогуливаться верхомъ по городу. — *Standart* сообщаетъ, что изъ Лиссабона получена депеша по телег. съ извѣстіемъ, что Королева *Донна Марія* сильно заболѣла, а *Салданга* разстрѣляна.

— Въ письмахъ изъ Истамбула отъ 13-го числа п. м. жалуются на удаленіе отъ должности *Пертев-Паши* и возвращеніе въ Министерство *Акиф-Паши*, коего образъ мыслей называютъ Анти-английскимъ.

— Въ Мексикѣ объявленъ мирный договоръ заключенный между Мексикою и Испаніею. Статья первая, содержащая признаніе республики, слѣдующая: „Ея В. Королева Правитель. Испанская именемъ августѣйшей дочери *Исабеллы II*, признаетъ Мексиканскую республику, состоящую изъ областей и мѣстъ, изъясненныхъ во внутреннемъ законѣ, народомъ независимымъ. Ея Кор. Велич., отрѣкается сама, а также за своихъ потомковъ и наследниковъ, отъ всякаго права на управленіе, собственность и землю областей и мѣстъ составляющихъ республику.“

— Вчерашня придворная газета объявила наименованіе Генерала Сиръ Жоржа Томаса *Напьера*, Губернаторомъ Мыса Доброй Надежды, а также главнымъ начальникомъ находящагося тамъ войска. (G. C.)

6-го Октября.

При въѣздѣ Королевы въ Брейтонъ, тамъ говорять было собрано 120,000 особъ. За 8 дней всѣ почтовые экипажи изъ Лондона въ Брейтонъ, взяты вперёдъ; многія Дамы выѣхали за 130 англ. миль. Третьяго дня послѣ обѣда Королева въ сопровожденіи своей августѣйшей родительницы выѣхала изъ Виндзора и продолжала путь при радостныхъ кликахъ народа по всей дорогѣ до триумфальныхъ воротъ. При въѣздѣ въ Брейтонъ устроены триумфальные ворота въ 30 ф. вышины и 35 ф. ширины, и всѣ они были украшены разноцвѣтными георгинами; подъ ними развѣвалось Королевское знамя 60 ф. вышины. Въ амфитеатрѣ былъ великолѣпный четырехугольникъ 300 футовъ въ объемѣ, украшенный символами изъ георгина и неувядаемой зелени. Въ четвероугольникѣ находилась платформа съ тремя рядами галлерей для помѣщенія, стоя и сидя, 2,500 особъ, за входъ плата была 2 шил. 6. пс. до 10 шил. — Прибытіе Королевы ознаменовано салютомъ, при чемъ провозглашено единогласное ура! Ея Велич. казалась въ добромъ расположеніи, раскланивалась вездѣ привѣтливо, но рано возвратилась во дворецъ.

— Чрезвычайный Посолъ Императора Австрійскаго, Князь *Лихтенштейнъ* 3 ч. поплылъ въ Кале.

— Журналы *Торіевъ* упрекаютъ Лорда Намѣстника Ирландіи, что онъ намѣренъ нанести ужасный ударъ протестантскимъ земскимъ владѣльцамъ и наследственнымъ тамъ гражданамъ, именно дополненіемъ ревизіи, или очищеніемъ списка мирныхъ судей, на что онъ имѣетъ право при перемѣнѣ царствующей особы.

— Въ продолженіи недѣли отъ 23 до 29 Сентября въ Лондонъ привезено 23,313 квартеровъ иноземной пшеницы, 4,515 квартеровъ иноземнаго овса и 2,877 бочекъ иноземной муки. (A.P.S.Z.)

ГЕРМАНІЯ.

Франкфуртъ на М., 12-го Октября.

Ничего еще съ точностію не знаемъ на счетъ пребыванія въ здѣшнемъ городѣ Австрійско-Прускаго гарнизона, кажется однако, что онъ еще останется на нѣсколько времени, потому что издано распоряженіе на счетъ починки казармъ и другихъ военныхъ строеній. Слышно между тѣмъ, что гарнизонъ этотъ уменьшенъ будетъ до 800 чел.

— Говорятъ, что союзное собраніе, совершить еще нѣсколько засѣданій; въ половинѣ будущаго мѣсяца наступятъ осеннія вакаціи.

— Изъ Арененберга въ Швейцарію увѣдомляютъ о кончинѣ бывшей Королевы *Гортенсіи*, случившейся послѣ долгой и мучительной болѣзни, 8-го ч. с. м. (G. C.)

Италія.

Неаполь, 18-го Сентября.

Изданный вчера внезапно приказъ флоту, чтобы въ Мессину тотчасъ отплылъ фрегатъ, вооруженіемъ коего занимались два дня, а также вступленіе на два парохода войска, нагрузка оружіемъ, амуницией и проч., были причинами къ самымъ разнообразнымъ слухамъ по городу. Слышно, что въ Мес-

сину zostaje; atoli w półgodziny potem, była znowu jak najlepszej myśli. Inaczej wszakże przyjął tę wiadomość jej małżonek, podobnież i owdowiała Xiężna *Braganzy*, która, jak słyhać, postanowiła teraz wyjechać wkrótce do Niemiec. Małżonek Królowej, którego za bardzo dumnego wystawiają, zaprzestał teraz swych przejażdżek konnych po mieście. — *Standard* pisze, że nadeszła z Lisbony depesza telegraficzna, z wiadomością, iż Królowa *Donna Marya* mocno zachorowała, a *Saldanha* został rozstrzelany.

— Listy ze Stambułu daty 13 z. m. ubolewają z powodu usunięcia z urzędu *Pertew-Baszy*, a powrotu do Ministerium *Akif-Baszy*, którego sposób myślenia antyangielskim nazywają.

— W Meksyku ogłoszony został traktat pokoju, zawarty między Meksykiem a Hiszpanią. Artykuł pierwszy, stanowiący uznanie rzeczypospolitej, jest taki: „N. Królowa Regentka Hiszpańska, w imieniu Najjaśniejszej swej córki *Isabeli II*, uznaje rzeczpospolitą Meksykańską, składającą się ze stanów i krajów, w prawie krajowym wyszczególnionych, za naród udzielny. N. Królowa Jmć zrzeka się sama, jako też za swych potomków i następców, wszelkiego prawa do rządu, własności i ziemi stanów, oraz krajów, rzeczpospolitą składających.“

— Wczorajsza gazeta dworska, ogłosiła mianowanie Generała Sir George Thomas *Napier*, Gubernatorem na Przylądku Dobrey-Nadziei, oraz głównym dowódcą znajdującym się tam wojska. (G. C.)

6-go Października.

Podczas wjazdu Królowej do Brighton, miało być tam zgromadzonych 120,000 ludzi. Od tygodnia wszystkie powozy pocztowe z Londynu do Brighton naprzód zamówione były; wiele dam wyjechało o 130 mil angielskich. Zawczora o godz. 5 po południu, Królowa w towarzystwie dostojnej swej matki opuściła Windsor, i wśród głośniejszych okrzyków ludu po całej drodze, przyjechała pod bramę tryumfalną. Przyjeżdżając do Brighton, była urządzona brama tryumfalna, 30 stop wysoka i 35 szeroka, która całkiem ozdobiona była różnobarwnymi georginami; nad nią powiewała chorągiew Królewska 60 stop wysoka. W amfiteatrze był urządzony spaniały czworokąt, 300 stop objętości, wszędzie ozdobiony symbolami z georgin i barwinku. W czworokącie znajdowało się rusztowanie z trzema rzęдами galeryi do siedzenia i stania dla 2,500 osób, za co od wejścia płacono po 2 szyl. 6 pen. do 10 szyl. Przybycie Królowej oznajmione było salwą, po czem wszystko zamieniło się w okrzyk hurra! Królowa wyglądała bardzo dobrze, i wszystkich uprzejmie witając, lecz wcześniej powróciła do pałacu.

— Poseł nadzwyczajny Cesarza Austriackiego Xiążę *Lichtenstein*, d. 3 wytynął do Calais.

— Dzienniki *Torysowskie* zarzucają Lordowi Namieśnikowi Irlandyi, iż zamierza wykonać cios straszliwy dla protestanckich właścicieli ziemskich i dla szlachty dziedzicznej tamże, a to przez dopełnienie rewizyi, czyli oczyszczenie listy sędziów pokoju, do czego służy mu prawo z powodu nastąpiej zmiany w osobie panującej.

— W tygodniu od 23 do 29 Września wprowadzono do Londynu 23,313 kwarterów pszenicy zagranicznej, 4,515 kwarterów zagranicznego owsa i 2,877 beczek zagranicznej maki. (A.P.S.Z.)

NIEMCY.

Frankfort nad Menem, 12 Października.

Nie wiemy jeszcze nic pewnego względem pobytu w tutejszem mieście Austriacko-Pruskiej załogi, zdaje się atoli, że pozostanie jeszcze na czas dłuższy: wydano albowiem rozporządzenia względem naprawy koszar i innych wojskowych budowli. Słychać wszakże, iż tym razem załoga ta na 800 ludzi zmniejszona zostanie.

— Mówią, że Zgromadzenie Związkowe odbędzie jeszcze kilka tylko posiedzeń; około połowy przyszłego miesiąca nastąpią ferie jesienne.

— Donoszą z Arenenbergu w Szwajcaryi, o śmierci b. Królowej *Hortensyi*, nastąpiej po długiej i bolesnej chorobie w dniu 8 b. m. (G. C.)

WŁOCHY.

Neapol, 18-go Września.

Wydany dnia wczorajszego niespodziewany rozkaz do marynarki, ażeby natychmiast wytynąła do Messyny fregatę, nad uzbrojeniem której od dwóch dni pracowano; podobnież i wsiadanie na dwa statki parowe wojska, ładowanie dział, amunicyi i t. p.: były to przyczyny do najrozmaitszych wśród miasta wie-

синь появилась холера, некоторые же говорят, что Правительство отправляет войско противу появившихся пиратов на морских водахъ. Съ безпокойствомъ ожидаютъ здѣсь писемъ изъ Сициліи а особенно изъ Мессины. Письма изъ Катаніи, утверждаютъ, что холера нѣсколько уменьшилась. Войско отъ нея значительно пострадало; первый Швейцарскій полкъ лишился отъ 60 до 70 чел., между которыми нѣсколько Офицеровъ и Подполковникъ. — По послѣднему холерному бюлетеню, здѣсь не случилось ни одного больного ни смертнаго припадка. Пароходъ изъ Генуи, на которомъ прибылъ сюда новый Сардинскій Посланникъ, выдержалъ 5-дневный карантинъ. (G. C.)

ИСПАНІЯ.

Мадридъ, 30-го Сентября.

Кортесы въ засѣданіи 26 ч. приняли проектъ, чтобы предложить правительству поременить уступкою для Франціи острова Рей въ Магонскомъ портѣ, для учрежденія тамъ складки угля, а также для сообщенія Кортесамъ бумагъ, касающихся сей уступки.

— Военный Министръ разослалъ циркуляръ ко всемъ командирамъ въ провинціяхъ, чтобы пользовались перевѣсомъ надъ Карлистами, старались пригласить къ себѣ образъ мыслей въ войскѣ и національной гвардіи, неутомимо дѣйствовать противу непріятеля, не давать ему опомниться, и непринимать ни малѣйшаго роздыха. Въ этомъ циркулярѣ предлагается имъ соблюденіе строгой дисциплины и порядка въ ввѣренныхъ имъ корпусахъ.

— Намѣстникъ Кастиліи обнародовалъ распоряженіе, что каждое мѣстечко или деревня должна защищаться противу непріятельскихъ нападений, если атакующій корпусъ меньше половины жителей угрожаемаго мѣста. Еслибъ кто не захотѣлъ участвовать въ битвѣ, уплатить пени 200 дукатовъ, а въ случаѣ невозможности уплатить, присужденъ будетъ на галеры на два года. Если кто сражался противу Карлистовъ понесетъ потерю, тогда получить вознагражденіе отъ общества, къ которому принадлежать, въ каковой складкѣ будутъ участвовать все тѣ, которые наименѣе благопріятствуютъ нынѣшнему порядку дѣлъ.

— Карлистскіе дисертиры утверждаютъ, что послѣднія бѣдствія претерпѣнныя Карлистами, происходятъ отъ несогласія между Кастильскими и Бискайскими Карлистами, изъ коихъ послѣдніе съ завистью смотрѣли на вліяніе Кабреры у Донъ Карлоса. (G. C.)

РАЗНЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Въ Австрійскомъ Наблюдателѣ напечатано: Пресбургская газета а послѣ ея одна изъ здѣшнихъ, недавно сообщили слѣдующія извѣстія: *Mezzofanti* знаменитый Филологъ и членъ корреспондентъ ученаго Венгерскаго общества, теперь въ домѣ ума лишенныхъ въ Неаполѣ. Сумасшествіе его есть слѣдствіемъ чрезвычайнаго умственнаго напряженія и онъ теперь представляетъ собою Вавилонское смѣшеніе, потому что смѣшиваетъ все 32 языка, которыми онъ не только понималъ но на которыхъ бѣгло говорилъ и писалъ, такъ что теперь его никто не въ состояніи понимать. — Мы можемъ доставить Пресбургской газетѣ отрадное извѣстіе, что ей ложно было донесено, и что знаменитый *Mezzofanti* благополучно и въ добромъ здоровьи находится въ Римѣ, гдѣ онъ теперь живетъ въ Квириналѣ недалеко отъ Папы, который часто съ удовольствіемъ его видитъ. (A.P.S.Z.)

— Въ окрестностяхъ Маница случилось несчастное и вѣстѣ странное событіе. Бочарный мастеръ *Лангъ*, умеръ отъ бѣшенства, хотя собака повредившая его вовсе не была бѣшенною, а только чрезвычайно раздраженною.

— Г. *Дюрё* въ Парижѣ изобрѣлъ средство совершеннаго предохраненія отъ вліянія огня, декорацій въ театрѣ. Опыты произведенныя въ присутствіи Префекта Полиціи и многочисленнаго собранія на дворѣ префектуры вполнѣ были удачны. Декораціи, крашенныя на холстѣ, будучи подвергнуты сильному огню, нисколько не повредились, а даже будучи положены на огонь погасили оный. Изобрѣтеніе Г. *Дюрё*, съ равнымъ успѣхомъ можетъ быть примѣнено ко всякимъ тканямъ, и даже къ кисей и флеру. (T. P.)

Съ 1-го числа настоящаго мѣсяца Октября, началась подписка на послѣдній Кварталь сего года, на газету Литовскаго Вѣстника. — Цѣна по прежнему 2 руб. 25 коп. сер.

сци. Слыша, что въ Мессинѣ показана холера; нѣкоторые за мѣсяцъ, что Рząd wysyła siłę zbroyną przeciwko zjawiającym się Korsarzom na wodach naszych. Z lęklivém przeczcuciem oczekują tu na listy z Sycylii, a szczególniey z Messyny. Otrzymane z Katanii zapewnijają, że cholera zmniejszyła się nieco. Woysko ucierpiało od niej dość znacznie; pierwszy półk Szwajcarów utracił 60 do 70 ludzi, między którymi kilku oficerów i podpółkownika. — Według ostatniego biuletynu cholerycznego, w tuteyszym mieście, już od dni kilku nie wydarzyło się ani jedno zachorowanie, ani jeden nawet przypadek śmierci. Statek parowy z Genui, na którym przybył tu właśnie nowy Poseł Sardyński, został 5-dniowej kwarantannie poddany. (G. C.)

HISZPANIA.

Мадридъ, дня 30 Września.

Kortezы przyjęły na posiedzeniu dnia 26 wniossek, ażeby upraszać Rząd o wstrzymanie się z ustąpieniem Francyi wyspy Rey w porcie Mahon, dla założenia tam składu węgla, tudzież o udzielenie Kortezom papierów odstąpienia tego dotyczących.

— Minister wojny rozesał okólnik do wszystkich dowódców po prowincjach, ażeby, korzystając z przewagi nad Karolistami otrzymaney, starali się przy panującym usposobieniu umysłowym w woysku i gwardyi narodowej, postępować jak najszybciej przeciwko nieprzyjacielowi, nie pozwalali mu najmniejszego spoczynku i żadnego zawieszenia broni nie przyznawali. W tymże okólniku przypomina im nadto, zachowanie jak najszybciej karności i porządku w powierzonych im korpusach.

— Jeneralny Kapitan Kastylii ogłosił rozporządzenie, że każde miasteczko lub wioska, winna jest bronić się przeciwko napadom nieprzyjacielskim, jeżeli korpus atakujący jest mniejszy od połowy mieszkańców zagrożonego mieysca. Kto by się wzbraniał mieć udział w walce, zapłaci kary 200 duktów, a w razie niemożności zapłacenia, wysiedzi dwa lata na galeryach. Ktokolwiek z powodu podniesienia broni przeciwko Karolistom byłby narażony na stratę, będzie za to wynagrodzony przez ogół gminy, do której należy, do czego przykładać się szczególniey będą obowiązani ci wszyscy, którzy teraźniejszemu porządkowi rzeczy są najmniej przychylni.

— Zbiegowie Karolistowscy zapewniają, że ostatnie klęski, poniesione przez Karolistów, biorą swój początek w rozdwojeniu, zaszczerp pomiędzy Kastylijskimi a Biskajskimi Karolistami, z których ostatni zawisn okiem spoglądali na wpływ Cabrerы u Donъ Carlosa. (G. C.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Dostrzegacz Austriacki donosi: „Gazeta Presburska, a za nią jeden z tutejszych dzienników udzielił nie dawno następującą wiadomość: „*Mezzofanti*, jeden ze sławniejszych filologów i czynny członek towarzystwa uczonego Węgierskiego, znajduje się teraz w domu obłąkanych w Neapolu. Pomieszenie jego jest skutkiem nadzwyczajnego wysilenia jego umysłu, i teraźniejszy stan jego jest babilońskim chaosem języków: gdyż 32 języki, które on nie tylko rozumie, lecz nawet niemi płynnie rozmawia i pisze, tak mocno z sobą pomieszał, iż w obecnym stanie od nikogo zrozumianym być nie może.” — Możemy dać gazecie Presburskiej zaspakajające zapewnienie, iż ona źle jest zawiadomiona, i że sławny *Mezzofanti* zupełnie zdrowy znajduje się w Rzymie, gdzie mieszka teraz w Quirinale, w bliskości Ojca Świętego, który go chętnie i często widuje.” (A.P.S.Z.)

— W okolicach Moguncyi zdarzył się nieszczęśliwy i razem dziwny przypadek. Bendnarz *Lang* umarł ze wściekizny, lubo pies, który go pokąsał, nie był wściekły, tylko nadzwyczaj rozdrażniony.

— P. *Durios*, w Paryżu, wynalazł sposób zupełnego zabezpieczenia dekoracyi teatralnych od działania ognia. Doświadczenia dokonane w obecności Prefekta policyi i licznego zgromadzenia, na dziedzińcu Prefektury, najlepiej się powiodły. Dekoracye, na płótnie malowane, wystawione na mocny ogień, bynajmniej nie zostały uszkodzone; owszem położone na ogniu natychmiast go gasiły. Wynalazek P. *Durios* może być z równym skutkiem zastosowany do wszelkich tkanin, nawet do muslinu i gazy. (T. P.)

Od dnia 1-go teraźniejszego miesiąca Października zaczęła się prenumerata na ostatni tego roku kwartał gazety Kuryera Litewskiego. Cena zwyczajna rubli srebrem 2 kop. 25.